

Memorie van Antwoord/Nota van Wijziging 79/10 D

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 9/10/17 december 2010

Onderwerp

Investeringsvoorstel 'Landschappen van Allure'

Onderdeel van de Investeringsstrategie Agenda van Brabant (eerste tranche)

's-Hertogenbosch

Datum

3 december 2010

DIS-nummer

2369002

Directie

Ecologie

Bijlage(n)

1

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Inleiding

Op 26 november jl. hebben verschillende Statencommissies van uw Staten de investeringsvoorstellen voor de eerste tranche besproken (PS 59/10, 76/10, 77/10, 78/10 en 79/10). Op een aantal punten heeft u nadere toelichting gevraagd. Voor elk Statenvoorstel is daartoe een Memorie van Antwoord opgesteld. In deze inleiding wordt eerst ingegaan op algemene punten; daarna komen de specifieke aandachtspunten bij dit Statenvoorstel aan de orde.

Betrokkenheid van Provinciale Staten

Om de kaderstellende rol van uw Staten optimaal vorm te geven, zijn Provinciale Staten op verschillende manieren en op verschillende momenten betrokken bij de investeringsstrategie. Wij onderscheiden daarin de volgende stappen:

Wanneer	Wat	Toelichting
12 feb. 2010	Statendag	Opiniërende bespreking over de Agenda van Brabant (profiel, kerntaken en rollen provincie)
11 juni 2010	PS-vergadering	Vaststelling van de Agenda van Brabant (incl. investeringsstrategie en - domeinen)
17 sept. 2010	Statendag	Opiniërende bespreking over de investeringsstrategie
11 nov. 2010	PS-vergadering	Vaststelling Kadervoorstel investeringsstrategie eerste tranche (ijkpunten, onderwerpen investeringsvoorstellen eerste

		tranche, spaar- en investeringsfonds weginfrastructuur)
26 nov. 2010	Commissievergaderingen	Bespreking investeringsvoorstellen eerste tranche
10 dec. 2010	PS-vergadering	Besluitvorming over de investeringsvoorstellen eerste tranche
2011	Commissies/PS	Bespreking nadere uitwerking investeringsvoorstellen eerste tranche

Financiële verdeling tussen investeringsvoorstellen

Op basis van het Kadervoorstel eerste tranche investeringsstrategie hebben uw Staten € 300 miljoen gereserveerd voor een eerste tranche investeringen. U heeft daarbij investeringsdomeinen en vervolgens vijf investeringsvoorstellen benoemd. Vervolgens is de inhoudelijke onderbouwing van de voorstellen leidend geweest voor het bedrag per investeringsvoorstel. Er is dus niet op voorhand een verdeling gemaakt.

Op basis van de bespreking van het Kadervoorstel investeringsstrategie eerste tranche en de begroting op 11 en 12 november jl. is, op verzoek van Provinciale Staten, het investeringsvoorstel voor energietransitie aangevuld met elektrisch rijden/slimme netwerken (€ 10 miljoen). Het totaalbeeld voor de eerste tranche ziet er daarmee als volgt uit:

Investeringsvoorstel	Bedrag
Energietransitie (inclusief elektrisch rijden/slimme netwerken)	€ 71,2 mln
BrabantStad Culturele Hoofdstad	€ 50 mln
Olympisch Plan Brabant	€ 40 mln
Grootschalige cultuurhistorische complexen	€ 61,5 mln
Landschappen van allure	€ 56,2 mln
Totaal	€ 278,9 mln

Op uw verzoek is de financiële onderbouwing per voorstel in het Memorie van Antwoord nader toegelicht.

Op 26 november j.l. heeft de Statencommissie RM op een aantal punten om een nadere toelichting gevraagd. Hieronder gaan wij op deze specifieke punten in.

1. Nadere onderbouwing van de 3 perspectieven

Tijdens de vergadering van de Statencommissie RM op 26 november jl. is uitgesproken dat het Statenvoorstel 'Landschappen van allure' nog teveel op hoofdlijnen is. Gevraagd is om een nadere onderbouwing van het investeringsvolume van maximaal € 56,2 miljoen, en de onderverdeling bij de 3 perspectieven (te weten: 'De landschappen versterken'; 'Dynamische ontwikkelingen vormgeven'; en 'Ondernemen en beleven in de landschappen').

Allereerst benadrukken wij dat wij er bewust voor kiezen om 'Landschappen van allure' niet op detail uit te werken. Samenwerking met de regio's is voor ons een belangrijk uitgangspunt uit de Agenda van Brabant. Daarom wordt de concrete invulling hiervan samen met de regio's uitgewerkt in een gezamenlijk investerings- en uitvoeringsprogramma voor de periode 2011-2016. Bij deze uitwerking zal ook het aspect maatschappelijk draagvlak een rol spelen. Dit Statenvoorstel vormt het kader en de basisfilosofie voor deze verdere uitwerking.

De onderverdeling van het investeringsvolume van € 56,2 miljoen over de 3 perspectieven is gebaseerd op een indicatieve kostenraming van de onderliggende onderdelen. Deze onderdelen en de kostenraming zijn gebaseerd op bestaande kennis (over te ontwikkelen programma's en projecten), gekoppeld aan onze huidige netwerken in deze gebieden. Een vernieuwde impuls en aanpak met ook andere partners in de regio kan leiden tot nieuwe inzichten en projecten. Een definitief voorstel zal onderdeel gaan vormen van de investerings- en uitvoeringsprogramma's per landschap. Dat kan er toe leiden dat er onderlinge verschuivingen plaatsvinden in de bedragen die in dit voorstel zijn opgenomen. Daarom gaan wij uit van ontschotte budgetten, zowel tussen programmaonderdelen zelf als tussen de drie landschappen. Naar verwachting zijn de programma's in de loop van 2011 gereed om ter bespreking aan uw Statencommissie RM aan te kunnen bieden.

(1) De landschappen versterken

Door investeringen te doen gericht op de ecologie van het landschap (bodem, water en natuur) wordt de biodiversiteit versterkt. Dat zal leiden tot zichtbare resultaten voor de natuur (flora en fauna) en voor de beleving en het gebruik van het landschap. Investeringen doen we in (nieuwe) natuurgebieden, in de agrarische landschappen, in verbindingen tussen natuur en in verbindingen van natuur met de dorpen en steden. Voor deze ecologische investeringen vormen wij een 'fonds ecologische investeringen'.

Onderdeel Fonds ecologische investeringen

In motie nr. 8, van 9 juli 2010 vraagt u tot oprichting van een spaar- en financieringsfonds voor ecologische investeringen in de natuur over te gaan. Deze aanpak spreekt ons aan, zeker ook in het kader van de investeringsstrategie. Wij stellen daarom voor om dit fonds op te zetten en nu te starten met het onderdeel ecologische investeringen binnen de landschappen van allure. Hiervoor nemen wij een bedrag op van € 20,85 mln. Op basis van de bevindingen die wij hiermee doen, kunnen wij het fonds als instrument

verder uitrollen. De doelstelling van het fonds en de vulling daarvan kan in een later stadium Brabantbreder worden opgepakt. Het geëigende moment hiervoor is, ook vanwege de actuele begrotingsruimte, een integraal afweegmoment. Het eerste moment dat zich voordoet is o.a. de Voorjaarsnota 2011 / het bestuursakkoord 2011-2015.

	De Brabantse Wal	Het Groene Woud	De Maashorst
Ecologische investeringen	€ 6.750.000	€ 7.8750.000	€ 6.225.000
Totaal per landschap	€ 6.750.000	€ 7.875.000	€ 6.225.000
INVESTERING PROVINCIE	€ 20,85 miljoen		

(2) Dynamische ontwikkelingen

Dit onderdeel van 'Landschappen van allure' omvat investeringen in verduurzaming en vergroening van infrastructuur en economie, en ontwikkelingen in de overgang stad-land. Een aantrekkelijke leefomgeving is immers een belangrijke vestigingsfactor voor de kennis- en innovatie-economie. 'Groen' vormt hier de onderscheidende aanvulling op de rode (economische) en grijze (infrastructurele) ontwikkelingen.

Mogelijke projecten	Investering
Ontsnippering bijv. A4/A58/ Mattemburgh	€ 6.475.000
Programma Aviolanda Groen	€ 2.350.000
Gebiedsontwikkeling bijv. Het Groene Woud - Oostelijke Langstraat -Maas	€ 6.500.000
Investeren in overgang stad-platteland bijv. Het Groene Woud-Eindhoven	€ 6.750.000
Innovatie landbouw in relatie met landschap en groen	€ 2.250.000
Vormgeving en ontwerp kwaliteit bij gebiedsontwikkeling zoals het voorbeeld van de Groene Corridor Oirschot-Eindhoven	€ 750.000
TOTALE INVESTERING PROVINCIE	€ 25.075.000

Onderdeel Brabantse Wal en Aviolanda

In de Commissie RM heeft u gevraagd naar de relatie tussen de middelen voor Aviolanda in het kader van dit investeringsvoorstel en de beoogde middelen uit de rood-voor-groen koppeling zoals dat afgesproken is in het project Aviolanda. Binnen Aviolanda is afgesproken dat er een afdracht van € 10 per 10 m² uitgeefbaar gebied wordt aangehouden voor de financiering van groen. De ambities Aviolanda Groen zijn echter hoger, namelijk een investering in het karakteristieke landschap van de Brabantse Wal. In dit investeringsvoorstel nemen we daarom de benodigde aanvullende provinciale (co-)financiering van Aviolanda Groen op.

(3) Ondernemen en beleven

Met de projecten van dit onderdeel wordt geïnvesteerd in verbreding en innovatie van de landbouw, in regionale economie, in ontwikkeling van recreatie en toerisme en in het levend houden van de cultuurhistorie. In alle drie de landschappen wordt geïnvesteerd in de aanleg van landschap, recreatieve routenetwerken (wandelen, fietsen, ruiters) en multifunctionele bezoekerscentra.

Op de Brabantse Wal zijn er belangrijke kansen om in dit kader de cultuurhistorie (landgoederen, West-Brabantse Waterlinie) te versterken.

Mogelijke projecten	Landschap	Investering
Regionale economie (streekproducten, arrangementen, branding)	Brabantse Wal	€ 250.000
Cultuurhistorie bijv. landgoederen	Brabantse Wal	€ 5.000.000
Toeristisch/recreatief routenetwerk – bezoekerscentra/informatiepunten	Brabantse Wal	€ 1.000.000
Impuls landschap - cultuurhistorie (groenblauwe dooradering)	Brabantse Wal	€ 125.000
Groene Economie (energie, duurzaamheid, klimaat)	Groene Woud	€ 1.500.000
Toeristisch/recreatief routenetwerk – bezoekerscentra/informatiepunten	Groene Woud	€ 1.000.000
Impuls landschap - cultuurhistorie (groenblauwe dooradering)	Groene Woud	€ 125.000
Toeristisch/recreatief routenetwerk – bezoekerscentra/informatiepunten	Maashorst	€ 1.000.000
Impuls landschap - cultuurhistorie (groenblauwe dooradering)	Maashorst	€ 250.000
TOTALE INVESTERING Provincie		€ 10.250.000

2. Landbouw binnen de landschappen

In de Commissie RM is de vraag gesteld wat verstaan wordt onder ‘investeren in verbreding en innovatie van de landbouw’. De landbouw heeft een belangrijke rol binnen de drie provinciale landschappen en dit zal in de toekomst zo blijven. In het kader van ‘Landschappen van Allure’ willen wij samen met de agrarische sector een beweging op gang brengen om het landgebruik door de landbouw meer aan te laten sluiten op onze provinciale doelen voor de landschappen. Wij verwijzen hierbij naar het visiedocument “Brabant Agrofood 2020” waarbij o.a. een verschuiving van kwantiteit naar kwaliteit wordt gememoreerd. Daarbij wordt gepleit voor een profilering van Brabant als innovatieve agrofood regio van Noord-West Europa. Brabant als kraamkamer en proeftuin op het gebied van voedsel, voedselbeleving en verwerking, dit in het licht van het toenemende belang van duurzaamheid en gezondheid, en de opkomst van biobased economy.

De Landschappen van Allure zijn naar onze verwachting juist de gebieden in Brabant waar deze vorm van transitie van de landbouw tot bloei kan komen. Daarbij kan aan het volgende gedacht worden:

- Duurzaam geproduceerd voedsel (reductie gebruik kunstmest en bestrijdingsmiddelen);
- Functionele agrobiodiversiteit (biologische bestrijding plaagdieren, agrarisch randenbeheer, verbetering bodembiodiversiteit);
- Verbreding bedrijfsvoering (recreatie en toerisme, zorg en gezondheid, streekproducten, arrangementen, branding);
- Verduurzaming bedrijfsvoering (energie-, water- en klimaatneutraal, cradle-to-cradle);

- Groene en blauwe diensten (agrarisch natuurbeheer, agrarisch waterbeheer t.b.v. Kaderrichtlijn Water, klimaatdiensten);
- Innovatie (biobrandstoffen, mestvergisting, biogas, ketenbenadering, dierenwelzijn).

De concrete invulling vindt samen met de agrarische sector in de regio plaats. Een groot deel van deze voorstellen is primair de verantwoordelijkheid van de sector. In die gevallen zal de provincie vooral een stimulerende en ondersteunende rol nemen.

3. Relatie tussen de Maashorst en gebiedsontwikkeling Peelhorst

In de Commissie RM is gevraagd naar de samenhang tussen de Maashorst en de gebiedsontwikkeling van de Peelhorst. ‘De Maashorst’ is onderdeel van de integrale gebiedsontwikkeling ‘Peelhorst’ uit de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening. Deze gebiedsontwikkeling richt zich op de ontwikkeling van een modern agrarisch productielandschap (innovatief, duurzaam, energie, ketenbenadering), maar is ook een opgave voor ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit. Eén van de opgaven binnen de Peelhorst is de ontwikkeling van het provinciale landschap de Maashorst. Met dit investeringsvoorstel Landschappen van Allure geven wij invulling aan deze opgave.

4. Sturing PS en externe kwaliteitsborging

In de Commissie RM is ten aanzien van beslispoint 4 de vraag gesteld in welke mate Provinciale Staten sturing aan de uitvoering kunnen geven. Daarnaast is ten aanzien van beslispoint 3 voorgesteld om de externe kwaliteitsborging te verbreden, door bijvoorbeeld ook een ecooloog te raadplegen.

Zoals wij hierboven aangegeven hebben, beschouwen wij dit Statenvoorstel als basis en kader voor de nadere uitwerking. Samen met de drie regio’s gaan wij voor elk van de drie provinciale landschappen een investerings- en uitvoeringsprogramma opstellen, dit conform de uitgangspunten welke in het Statenvoorstel zijn aangegeven. Wanneer deze drie programma’s gereed zijn, leggen wij deze in 2011 – samen met het advies van de externe adviseur(s) – in het kader van de kaderstellende en controlerende rol aan uw Statencommissie voor Ruimte en Milieu ter bespreking voor.

Het voorstel om de externe kwaliteitsborging te verbreden nemen wij over. Wij handhaven ons voorstel om voormalig rijksadviseur landschap Dirk Sijmons als onafhankelijk expert hieraan invulling te laten geven. Wij zullen daarbij als opdracht meegeven om hieraan in breder verband invulling te geven, waarbij externe adviseurs ten aanzien van ecologie, recreatie & toerisme, landbouw & plattelandontwikkeling kunnen worden ingeschakeld.

Wij stellen voor om beslispoint 3 te wijzigen in: “om de externe kwaliteitsborging in te vullen door een driemanschap bestaande uit voormalig rijksadviseur landschap Dirk Sijmons met deskundigen vanuit bijvoorbeeld ecologie, recreatie & toerisme en landbouw & plattelandontwikkeling”.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

Voorzitter,

Secretaris,

Auteur: E.J. Oosterbeek, (073) 681 23 92
M.W. Gielis, (073) 681 26 73

Herzien ontwerp-besluit 79/10 E

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 9/10/17 december 2010

Onderwerp

Investeringsvoorstel 'Landschappen van Allure';

als onderdeel van de investeringsstrategie Agenda van Brabant (eerste tranche)

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- Gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten, d.d. 16 november 2010, alsmede de Memorie van Antwoord 3 december 2010;
- gelet op de besluitvorming van Provinciale Staten over de “Agenda van Brabant” d.d. 11 juni 2010 (PS 29/10);
- gelet op de overwegingen van Provinciale Staten tijdens de Statendag d.d. 17 september j.l.;
- gelet op besluitvorming van Provinciale Staten over de “Agenda van Brabant: Kadervoorstel eerste tranche investeringsstrategie” (PS 61/10) d.d. 11 november 2010;
- gelet op de motie van de Brabantse Partij inzake het voorstel tot oprichting van een spaar- en investeringsfonds voor ecologische investeringen, aangenomen d.d. 9 juli 2010;
- gezien de behandeling in de Commissie voor Ruimte en Milieu d.d. 26 november 2010.

's-Hertogenbosch

Datum

3 december 2010

Documentnummer

2369002

Directie

Ecologie

Bijlage(n)

-

besluiten:

1. het investeringsvoorstel voor 'Landschappen van allure' (paragraaf 4) vast te stellen en in te stemmen met de voorstellen voor het proces, de projectinhoud en de financieringsconstructies;
2. in het kader van de eerste tranche investeringen van de Investeringsstrategie Agenda van Brabant voor het investeringsvoorstel 'Landschappen van allure' een investeringsvolume van maximaal € 56.2 miljoen beschikbaar te stellen;
3. om de externe kwaliteitsborging in te vullen door een driemanschap bestaande uit voormalig rijksadviseur landschap Dirk Sijmons met deskundigen vanuit bijvoorbeeld ecologie, recreatie & toerisme en landbouw & plattelandsontwikkeling;
4. het College van Gedeputeerde Staten op te dragen samen met de regio's voor elk van de 3 landschappen – De Brabantse Wal, Het Groene Woud en De Maashorst – een investerings- en

uitvoeringsprogramma op te stellen, waarvan een voorstel voor het vormen van een spaar- en investeringsfonds ('fonds ecologische investeringen') onderdeel dient te zijn; en bovengenoemde programma's na gereedkoming zo spoedig mogelijk ter bespreking aan te bieden aan de Statencommissie voor Ruimte en Milieu.

Datum

3 december 2010

Documentnummer

2369002

's-Hertogenbosch, 10 december 2010.

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de griffier